

معاونت نوآوری و خدمات دانش بنیان

گروه رصد، آینده پژوهی و پژوهش های کاربردی

کاربرگ ارائه پروپوزال پژوهشی

۱- عنوان اولویت:

شناسایی عوامل مؤثر بر ازدواج مجدد زنان سرپرست خانوار تحت پوشش سازمان بهزیستی

۲- ضرورت و دلایل توجیهی انتخاب اولویت :

بخش عمده ای از زنان متقاضی تحت پوشش خدمات بهزیستی به عنوان زنان سرپرست خانوار، زانی هستند که بنا به دلایلی مانند فوت همسر و طلاق در طیف سنی مناسب ازدواج قرار دارند ولیکن فاقد همسر و سرپرست قانونی می باشند. با توجه به افزایش نرخ طلاق و میزان حوادث و بیماری ها در کشور این آمار در حال حاضر رو به فزونی است. این گروه از زنان که معمولاً در دهک های پایین درآمدی (۱ تا ۵) قرار داشته و منابع مالی مناسب برای گذران زندگی و معیشت خود و فرزندان تحت سرپرستی را ندارند تحت حمایت های سازمان بهزیستی قرار دارند. از یک طرف با عنایت به وظیفه سازمان در حمایت و ارائه خدمات به زنان سرپرست خانوار نیازمند و فرزندان واجد شرایط تحت سرپرستی آنان و از سویی محدودیت های بودجه ای و ظرفیت این دستگاه در پاسخگویی به کلیه نیازهای این قشر از جامعه هدف سازمان، احتمال رشد فقر و سایر مشکلات و آسیب های فردی و اجتماعی در آنان وجود دارد. لذا با توجه به این امر کلی که ازدواج به عنوان یکی از حقوق اولیه و طبیعی انسانها موجب تامین نیازهای عاطفی، روانی، مادی، جسمی و جنسی فرد و نهایتاً توان افزایشی وی بصورت سالم می گردد و نیز در سایه دستیابی به آن می توان به جامعه ای سالمتر دست یافت، ضروریست عوامل بازدارنده گرایش زنان به ازدواج مجدد بررسی تا سیاست گذاریهای لازم جهت برداشتن موانع در این خصوص صورت پذیرد.

لازم به ذکر است اطلاعات به دست آمده از آمار سال گذشته نشان می دهد تنها کمتر از ۲ درصد از ۱۶۳۸۰۵ نفر از بانوانی که آمادگی ازدواج را دارند موفق به ازدواج گردیده اند.

۳- گستره جامعه آماری مورد نیاز پژوهش مبتنی بر این اولویت را تعیین فرمائید .

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زنان مطلقه و همسر فوت شده به طور تقریبی (۱۶۳۸۰۵) نفر در کل کشور با میانگین سنی ۱۸-۵۰ سال، تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور، طبق آخرین آمار در دسترس در سال (۱۴۰۳) را شامل می شود.

۴- بازه زمانی مورد نیاز (در صورت لزوم) در پژوهش ناشی از این اولویت را ذکر فرمائید .

با توجه به جمع آوری اطلاعات و داده ها و تدوین مدل و ارائه گزارش کامل (یک سال) پس از تصویب پژوهش پیش بینی می گردد

۵- بیان و تشریح مسئله منتج به این اولویت:

ازدواج مجدد پدیده ای چند بعدی با ابعاد فردی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی با چالش های گوناگون است . زنان بعد از این که همسر خود را از دست می دهند به ویژه اگر فاقد توانمندیهای اقتصادی باشند نیازمند حمایت های اجتماعی هستند. بسیاری از زنان فرصت ازدواج مجدد را تحت تأثیر عوامل مختلف پیدا نمی کنند. عواملی بازدارنده در جهت باز ازدواج زنان. لذا با این فرض که در جامعه ایرانی ازدواج شکلی از توانمندی برای زنان محسوب می شود لاجرم بسیاری از دستگاههای حمایتی مانند سازمان بهزیستی می بایست حداقل امکانات زندگی را برای این افراد در معرض آسیب، خصوصاً اگر دارای فرزندان نیز باشند فراهم آورد. با توجه به افزایش تقاضا برای تحت پوشش حمایتهای سازمان قرار گرفتن توسط اینگونه زنان، ازدواج مجدد می تواند زمینه ای برای خروج ایشان از چرخه حمایتی و وابستگی به نهادهای حمایتی باشد.

۶- اجرای طرح پژوهشی ناشی از این اولویت، چه مسائل و مشکلاتی را برای سازمان / جمعیت هدف برطرف می کند ؟

-ازدواج مناسب و تشکیل خانواده منجر به پیامدهای مثبت از جمله سلامت روان فردی ، خانوادگی، اجتماعی، بهبود و ارتقاء کیفیت زندگی، کاهش آسیبهای اجتماعی و نهایتاً شکوفایی و نشاط فرد، خانواده و جامعه می گردد.

- مناسب زمینه های رشد فردی و اجتماعی ، ارتقاء کیفیت زندگی، را برای زنان سرپرست خانوار فراهم می نماید همچنین منجر به توانمندی و رفع نیاز آنان در حوزه های مختلف و کاهش بسیاری از آسیبهای روانی اجتماعی که از پیامدهای مجرد این افراد است، می گردد.

- تعداد قابل توجه این دسته از خدمت گیرندگان تحت پوشش خدمات حمایتی سازمان بهزیستی و افزایش روز افزون آنان ، هزینه های اقتصادی زیادی بر دوش دولت، جامعه و خصوصاً سازمان بهزیستی قرار می دهد که با انجام ازدواج خروج آنها از این چرخه فراهم می شود.

- شناسایی عوامل بازدارنده و عدم رغبت به ازدواج مجدد زنان سرپرست خانوار فاقد همسر دارای شرایط ازدواج، زمینه رفع مشکلات و چالشها در این زمینه می باشد.

۷- این اولویت ناشی از چه نیاز دانشی / پژوهشی در حوزه مربوطه است ؟

- دست یابی به یک مدل برای عوامل بازدارنده ی ازدواج مجدد و شاخص های کلیدی بازدارنده در ازدواج مجدد.

- دستیابی به چالش های پیش روی ازدواج مجدد و موانع آن و توصیف زنان سرپرست خانوار از این موانع از دیدگاه روش شناسی کیفی و کمی است .

- ارائه راهکارهای پیشنهادی برون رفت از این مسأله

۸- نتایج حاصل از انجام پژوهش بر اساس این اولویت، در مورد کدامیک از طرح ها،

برنامه ها و وظایف حوزه مربوطه کاربرد دارد ؟ (قابلیت کاربردی دارد)

- در حوزه زنان ، خانواده و توانمندسازی زنان ، در حوزه مشاوره و خدمات روان شناختی و کاهش آسیبهای اجتماعی، می تواند کاربرد داشته باشد.

۹- تعریف عملیاتی از متغیر های طرح پژوهشی ناشی از این اولویت کدام هستند؟

- زن سرپرست خانوار: زنی است که به واسطه طلاق یا فوت همسر در محدوده سنی ۱۸-۵۰ سال، تحت پوشش سازمان بهزیستی و فاقد همسر و سرپرست قانونی است.

- ازدواج مجدد: منظور اقدام به ازدواج دائم قانونی بعد از فوت یا طلاق از همسر است .